

Porodica u programu vrtića

Porodica je primarni i najvažniji vaspitač dece:

- deca su lično i intimno povezana sa svojom porodicom i porodica ih najbolje poznaje
- dečje najranije učenje i razvoj su povezani sa porodicom i kroz ovaj porodični kontekst gradi se osnov učenja u svim drugim kontekstima
- porodica je od detetovog rođenja uključena u razvoj i učenje deteta i treba podržavati i ojačavati porodicu u toj funkciji
- svaki roditelj želi dobro svom detetu samo je nekima u tome potrebna veća podrška
- predškolski program može upotpuniti dečja porodična iskustva odrastanja i učenja ako se razvija kroz partnerske odnose sa porodicom

Partnerski odnosi i kolaboracija između programa i porodice grade se kroz:

- uzajamno poverenje i poštovanje
- empatiju i osetljivost i uvažavanje perspektive druge strane
- stalnu otvorenu komunikaciju i dijalog
- prepoznavanje i uvažavanje jedinstvenog doprinosa i snaga partnera
- zajedničko donošenje odluka i spremnost na kompromise i promene

Kako izgleda program zasnovan na partnerstvu sa porodicom

- vrtić/program je mesto koje emituje dobrodošlicu za porodicu jasnim prostorno-organizacionim pokazateljima da su oni dobrodošli i uvažavani. Npr. postojanje sobe za roditelje, postera dobrodošlice, vizualnih oznaka prostora
- porodica je upoznata sa koncepcijom programa (pisane informacije i kroz sastanke)
- postoji program saradnje sa porodicom koji je razvijen kroz dijalog sa roditeljima o različitim načinima uključivanja porodice
- roditelji su pitani šta je za njih važno i šta bi voleli
- deca su pitana na koji način bi želeli da su roditelji uključeni i učestvuju u razvijanju pojedinih oblika uključivanja porodice
- roditelji se lično pozivaju na učešće u pojedinim aktivnostima i imaju pomoć i podršku vaspitača ili drugih roditelja
- postoje organizovane socijalne aktivnosti koje pružaju mogućnost druženja i razvijanja odnosa između samih porodica i roditelja i profesionalaca kao što su izleti, šetnje, kulturni događaji
- vaspitači svakodnevno sarađuju sa roditeljima na različitim osnovama kako bi gradili odnos partnerstva sa porodicom
- roditelji se na sastancima upoznaju i vode dijalog sa vaspitačima o aktivnostima dece i programskim aktivnostima
- postoje mogućnosti da se roditelji vide sa vaspitačem i razgovaraju o svom detetu u različita doba dana i različitim danima u nedelji

<ul style="list-style-type: none"> • roditelji se podstiču na uključivanje drugih članova porodice i prijatelja tako što ih mogu dovesti i uključiti
<ul style="list-style-type: none"> • program uvažava različitosti porodica i pruža različite načine uključivanja i prilagođavanja potrebama i mogućnostima roditelja
<ul style="list-style-type: none"> • roditelji mogu da se aktivno uključe u različito vreme na različite načine i to je dokumentovano
<ul style="list-style-type: none"> • vaspitači su svesni da roditelji imaju i druge obaveze i poslove u životu
<ul style="list-style-type: none"> • vaspitaču su poznate specifične teškoće i prepreke za uključivanje pojedine porodice i razvija strategiju za njihovo prevazilaženje

Principi saradnje sa porodicom

- **otvorenost** kao spremnost da se razume pozicija druge strane i gradi zajedničko značenje
- **poverenje** kao spremnost da se izložimo drugome sa uverenjem da će drugi raditi u našem najboljem interesu i zajedničkom interesu
- **postupnost i dvosmernost**, razumevanjem procesa građenja odnosa kroz uzajamnu razmenu iz perspektive svih učesnika, a ne nametanje učešća roditelja na osnovu potreba programa
- **raznovrsnost**, kao razumevanje životnog konteksta roditelja/porodice i mogućnost različitog uključivanja porodice.

Vaspitač gradi partnerstvo sa porodicom:

<ul style="list-style-type: none"> • preispitujući svoja polazišta, pretpostavke i očekivanja od saradnje sa porodicom i postojeće obrasce moći
<ul style="list-style-type: none"> • aktivno nastojeći da ostvari stalnu komunikaciju sa porodicom koja je otvorena i smisljena i kojom se obezbeđuje razmena informacija i dijalog
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajući pisanu komunikaciju kojom se obezbeđuje uzajamna informisanost i dokumentuju aktivnosti
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajući program kojim se daje prostor za učešće porodice i uvažavanje mišljenja, predloga, sugestija i komentara roditelja
<ul style="list-style-type: none"> • obezbeđujući redovne mogućnosti za neposrednu komunikaciju kroz individualne susrete, grupne susrete i sastanke
<ul style="list-style-type: none"> • identifikujući prepreke za učešće porodice i razvijajući različite oblike koji odgovaraju i podržavaju različite porodice i njihovo učešće

Oblici saradnje sa porodicom

Oblici saradnje sa porodicom su raznovrsni i mogu se klasifikovati na različite načine.

<p style="text-align: center;">Pisana komunikacija</p> <ul style="list-style-type: none"> • informator o programu • brošure i flajeri • novine • poruke • beleške • vizuelna prezentacija (tabla i poster) • kutija za sugestije • izveštaji • veb sajt i e-komunikacija 	<p style="text-align: center;">Neposredna komunikacija</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvodni sastanci upoznavanja sa programom • kućne posete • susreti prilikom dovođenja i odvođenja dece • telefonski pozivi • individualni sastanci • tematski sastanci i radionice • dijaloški sastanci praćenja aktivnosti dece i evaluacije programa
<p style="text-align: center;">Neposredno učešće roditelja/porodice</p> <ul style="list-style-type: none"> • posetilac • volonter • član saveta roditelja • realizator (pomoć u akcijama, izradi materijala, prikupljanju materijala za portfolio i sl.) • planirane aktivnosti dece i roditelja kod kuće 	<p style="text-align: center;">Aktivnosti za roditelje</p> <ul style="list-style-type: none"> • roditelj-roditelju • obrazovne aktivnosti • socijalne aktivnosti • usluge u lokalnoj zajednici • porodična soba/prostor za roditelje

Navedena klasifikacija je jedna od mogućih. U okviru programa se razvijaju oblici saradnje u skladu sa karakteristikama programa i porodica dece koja su uključena u program, a kriterijumi za planiranje i realizaciju pojedinih oblika zasnivaju se na navedenim principima saradnje sa porodicom.